

EURES

**TÖÖ LEIDMINE
EUROOPAS**
JUHEND TÖÖOTSIJATELE

Käsikiri valmis 2019. aasta detsembris

Muudetud 3. väljaanne

Euroopa Komisjon ega ükski komisjoni nimel tegutsev isik ei vastuta siin väljaandes sisalduva teabe kasutamise eest.

Luxembourg, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2021

© Fotod: Shutterstock

© Euroopa Liit, 2021

Taaskasutamine on lubatud allikale viitamisel.

Euroopa Komisjoni dokumentide taaskasutamine on reguleeritud komisjoni otsusega 2011/833/EL (ELT L 330, 14.12.2011, lk 39).

Euroopa Liidu autoriõiguse alla mitte kuuluvate fotode või muu materjali kasutamiseks või reprodutseerimiseks tuleb luba küsida otse autoriõiguse omanikelt.

Trükiväljaanne	ISBN 978-92-95218-91-8	doi:10.2883/765655	HP-01-21-051-ET-C
PDF	ISBN 978-92-95218-61-1	doi:10.2883/230951	HP-01-21-051-ET-N

SUUNA PILK TULEVIKKU

Teises riigis elamine ja töötamine on põnev võimalus igas vanuses eurooplastele. Aina enam inimesi tunnistab teises Euroopa riigis töökogemuse omandamise eeliseid.

Sellelgi poolest elab ja töötab oma päritoluriigist erinevas liikmesriigis vaid 3% eurooplastest. Isegi lühikest aega välismaal töötades parandad märgatavalt oma oskuste taset ja suurendad võimalusi leida parem töökoht oma kodumaal.

Euroopa Liidu töötajate vaba liikumise põhimõtet peetakse ELi kodanike üheks olulisimaks õiguseks. See tähendab, et sul on õigus suunduda mis tahes ELi liikmesriiki,

„Välismaal töötamine laiendab silmaringi ja annab võimaluse kogeda iseseisvat elu. Samuti aitab see suurendada enesekindlust ja laiendada tutvusringkonda. Välismaale kolides ole avatud uuele kultuurile ja valmis õppima uusi asju.“

*Töötaja Leedust,
kes elab ja töötab Taanis*

samuti Islandile, Liechtensteini, Norrasse ja Šveitsi. See pakub motiveeritud ja liikuvatele töötajatele peaaegu piiramatult võimalusi. Kui vajad sel teel nõu ja teavet, on sind valmis juhendama mitmed asjatundjaid.

Mida välismaal elamine ja töötamine sulle annab?

- **Võimaluse arendada uusi töölaseid ja isiklikke oskusi.** Õpi selgeks uus keel, täienda töökogemust, suurenda enesekindlust ning täiusta teistega suhtlemise oskust. Välismaal elamine ja töötamine on ideaalne lahendus neile, kes soovivad lisada oma CV-le väärtust ja avaldada muljet tulevastele tööandjatele.
- **Parema arusaama teistest riikidest ja kultuuridest.** Euroopa on imeliselt mitmekesine ja pakub suurt avastamisrõõmu. Teise riigi ellu sukeldudes saad kogeda uut kultuuri ja elustiili. Samas annab see võimaluse tutvustada teistele oma koduriiki.
- **Väärtusliku kogemuse uute inimeste ja katsumustega.** Kui sa pole kindel, kas välismaal töötamine on sinu jaoks, saad proovida hooajalist või ajutist tööd. Sa ei pea end siduma pikaajalise lepinguga,

kuid saad siiski väärtusliku kogemuse, mis avab tulevasi töövõimalusi.

Uute oskuste õppimine ja rahvusvahelise töökogemuse omandamine saab olla ainult kasulik. See lihtne juhend sisaldab nõuandeid ja kasulikku teavet, mis aitavad sind, kui oled suunanud oma pilgu Euroopale!

VÕIMALUS AVANEB

Kas sul on eriline kutseoskus? Kui sul on eriteadmisi ja kogemusi sektoris, kus on raskesti täidetavaid vabu töökohti, nt keskkonna-, tervishoiu- või IKT-sektoris, siis võidakse sind vajada paljudes Euroopa riikides.

* Kas sul on vaja töölouba?

Mõnel Euroopa kodanikul võib olla teatud aja jooksul piiratud juurdepääs Euroopa tööturule, olenevalt sellest, millal tema koduriik ELiga ühines. EURES võib anda teavet, millisesse riiki saad vabalt kolida ja millistes riikides on vaja töölouba.

MIDA ENNE VÄLISMAALE KOLIMIST KAALUDA

Kui soovid välismaale kolida, pead selle üle tõsiselt mõtlema. Siin on ülevaade mõnest aspektist, mida peaksid enne kolimist kaaluma.

- **Kas sa saaksid tööd?** Hea algus välismaal tööd otsides on uurida oma valikuid ja kandideerida töökohtadele oma koduriigist. Selgita välja, mis riikides on sinu tausta ja kogemusega töötajatele või sulle huvi pakkuvast töövaldkonnas nõudlus. Uuri veidi nende riikide tööturgu. Veendu, et su CV oleks selge ja kokkuvõtlik, tõstes esile seda, mida oled juba õppinud ja saavutanud, ja et see oleks olemasolevate tööpakkumiste suhtes asjakohane.
- **Töötamine ei ole ainus võimalus.** Liikuvus võib lisaks muudele võimalustele tähendada ka täiendõpet, kutsekoolitust ja praktikat. EL pakub nendes valdkondades toetusprogramme. Nende hulka kuuluvad Leonardo da Vinci (kutseõpe ja -koolitus), Erasmus (üliõpilasvahetus ja praktika välismaal) ning strateegia „Rethinking education“, mis keskendub tööturu oskuste arendamisele. Lisateave: ec.europa.eu/education.
- **Kas räägid kohalikku keelt?** Tööandja eeldab arvatavasti, et oskad teatud määral

kohalikku keelt. Elementaarne inglise keele oskus tuleb olenemata riigist samuti kasuks. Kaalu enne lahkumist keelekursusel käimist, isegi kui see pole iga töövõimaluse jaoks kohustuslik. See võib parandada sinu võimalusi.

- **Kas kutsekvalifikatsioone tunnustatakse?** Kui oled koduriigis töötamiseks kvalifitseeritud, saad töötada ka mujal Euroopas. Töötajate vaba liikumise põhimõtte kohaselt saad oma kutsealaga tegeleda kõigis ELi liikmesriikides, samuti Islandil, Liechtensteinis, Norras ja Šveitsis. Siiski kontrolli hoolikalt iga töö nõudeid – mõned tööandjad võivad nõuda teatud diplomeid, tunnustusi või muud kvalifikatsiooni.
- **Kuidas on lood hariduskvalifikatsioonidega?** Praegu puudub Euroopas haridustaseme üldine tunnustamine, mis tähendab, et ühe riigi tööandja võib teise riigi töötaja palkamises kõhelda, kui ta tema kvalifikatsioonitaset ei tunne. Kasulikku teavet on Your Europe'i portaali jaotises „Töö ja pension“ (europa.eu/youreurope/citizens). Teise võimalusena võid külastada Euroopa Komisjoni Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku (EQF) veebilehte (ec.europa.eu/eqf).

„Kontakt EURESega on parim, mis oma karjääri heaks olen teinud. Eelmisel aastal saatsin kohalikule EURESe nõustajale kirja, milles selgitasin, et soovin minna praktikale Itaalia veiniettevõttesse. Kolm kuud hiljem leidis Itaalia EURES mulle praktikakoha, kus hüvitati ka majutus- ja elamiskulud. Mind toetati kogu praktika jooksul. Kui riiki kohale jõudsin, aitas EURES mul täita kõik vajalikud dokumendid.“

Dalma, töötaja Ungarist

- **Kas su perekond kolib koos sinuga?** Euroopa kodanikuna on sul ja sinu perekonnal samad õigused nagu kohalikel töötajatel. Sinu perekond saab sinu sihtriigis õppida või töötada, seega on enne lahkumist kasulik ka nende võimalusi uurida.

Oled otsustanud kolida ja vajad nüüd lisateavet. Kogu protsessi vältel nõu ja abi saamiseks tutvu järgmiste allikatega:

Euroopa tööhõivevõrgustik EURES hõlmab kõiki ELi liikmesriike ning Islandit, Liechtensteini, Norrat ja Šveitsi. Sel on partnerite võrgustik, mis hõlmab avalikke tööturuasutusi, ja seda laiendatakse nüüd ka teiste partneritega sinu koduriigis. Nende kohta leiad teavet EURESe portaalist: eures.europa.eu

EURESe võrgustik pakub mitmesuguseid su vajadustele vastavaid teenuseid:

- **EURESe tööalase liikuvuse portaali:** annab teavet 31 riigi vabade töökohtade kohta ja võimaldab luua profiili, registreerida CV ning saada üksikasjalikku teavet Euroopa riikide elu- ja töötingimuste kohta. Portaali on esindatud juhtivates suhtlusvõrgustikes ja sel on ka nutitelefone rakendus. Kui vajad konto loomisel, CV koostamisel või vabade töökohtade otsimisel abi, saad vestlusrakenduse, e-posti, telefoni või Skype'i teel ühendust võtta EURESe

kasutajatoega. Lisateabe saamiseks külasta lehte eures.europa.eu.

- **EURESe nõustajate võrgustik:** EURESel on üle 1200 nõustaja 31 riigis, kes teevad koostööd avalike tööturuasutustega, et pakkuda töötajatele liikuvuse kohta teavet. Nõustajate poole saab pöörduda telefoni või e-posti teel ning nendega saab vahetult kohtuda tööhõivepäevade (veebipõhistel) üritustel (vt lisateave järgmisel leheküljel).
- **EURES piiriülestes piirkondades:** töötamine ja elamine kahes erinevas riigis on kõige tavalisem töötajate liikuvuse vorm. EURES tegutseb ka piiriülestes piirkondades kogu Euroopas. Piiriülestele töötajatele suunatud teavet saab EURESe tööalase liikuvuse portaalist, kohalikul EURESe nõustajal ja käesoleva brošüüri leheküljelt 11.

Kasutada saab ka järgmisi võimalusi:

- **Erasektori töövahendusbürood:** erasektori töövahendusbürood pakuvad kodu- või sihtriigis laia valikut teavet ja tõhusat töövahendusteenust. Nende nõustajad saavad sind värbamisprotsessi igas etapis juhendada.
- **Veebipõhised tööotsingumootorid:** mõni tööotsingumootor laseb sul

koostada CV, luua töötajaprofiili, saada märguandeid huvitavate töopakumiste kohta ja vaadata vabu töökohti.

- **Sotsiaalmeedia:** umbes pool ELi internetikasutajatest osaleb sotsiaalmeedias. Kui kasutad regulaarselt selliseid platvorme nagu Facebook, Twitter või LinkedIn, saad seal kajastada oma tööoskusi ja huviseid ning kasutada neid kui virtuaalset CV-d. Kaalu siiski hoolikalt, mida veebis teed ja ütled ning vaata üle oma seaded, et hoida isiklikud postitused ja fotod privaatsena.

„EURESe nõustaja andis mulle teavet kasvuhooneaianduse kursuse läbimiseks Taanis, kus sain ühtlasi osaleda taani keele kursusel ja töötada kohalikus talus. See oli huvitav võimalus arendada uusi oskusi ja saada uusi teadmisi edasiseks tööeluks. Selline kogemus laiendab silmaringi, annab sõltumatuse, muudab enesekindlamaks ja laiendab tutvusringkonda!“

Sarunas, töötaja Leedust

KUIDAS SAAB EURES AIDATA?

EURESe teenused on kõikehõlmavad ja kättesaadavad kõigile Euroopa töötajatele enne töötöötamist, selle ajal ja pärast seda.

Need hõlmavad kõiki välismaal elamise ja töötamise aspekte, alates karjäärinõustamisest, CV läbivaatamisest ja tõlkimisest, pakkumiste analüüsimisest ja videokonverentside vahendamisest töövestluste jaoks kuni Euroopa tööturu kohta teabe edastamise, õigus- ja sotsiaalkindlustusnõustamise, töömesside korraldamise ning koolitusvõimalusi, keeleõpet ja rahastamisvõimalusi käsitleva nõustamiseni, ning see on vaid osa pakutavatest teenustest.

Üldjoones hõlmavad teenused järgmist:

EURESe tööalase liikuvuse portaal sisaldab üle miljoni tööpakkumise kogu Euroopast, peaaegu sama palju CV-sid ja tuhandeid registreeritud tööandjaid. See pakub järgmisi vahendeid:

- profiili loomine, võimaldades sul siduda selle huvipakkuvate sektorite ja riikidega ning saada e-postile märguandeid asjaomaste vabade töökohtade kohta;
- ühes või mitmes keeles CV koostamine ja säilitamine ning veebis avaldamine, et see oleks nähtav 30 000-le portaalis registreerunud tööandjale;

- valitud riigis elamise ja töötamise kohta teabe otsimine;
- sinu piirkonnas toimuvate Euroopa (veebipõhiste) tööhõivepäevade ja muude värbamisürituste otsimine;
- teiste töötajatega suhtlemine ning töötöötamise ja välismaal elamise ja töötamise kohta nõuannete vahetamine.

EURESe nõustajate ja muude värbamiseks-pertide poole (eeskätt EURESe võrgustikus) saab teabe ja nõuannete saamiseks pöörduda kogu töö otsimise ja välismaale kolimise ajal. Omades Euroopa tööjõu liikuvuse praktiliste, õiguslike ja halduslike aspektide kohta eriteadmisi, saavad nad

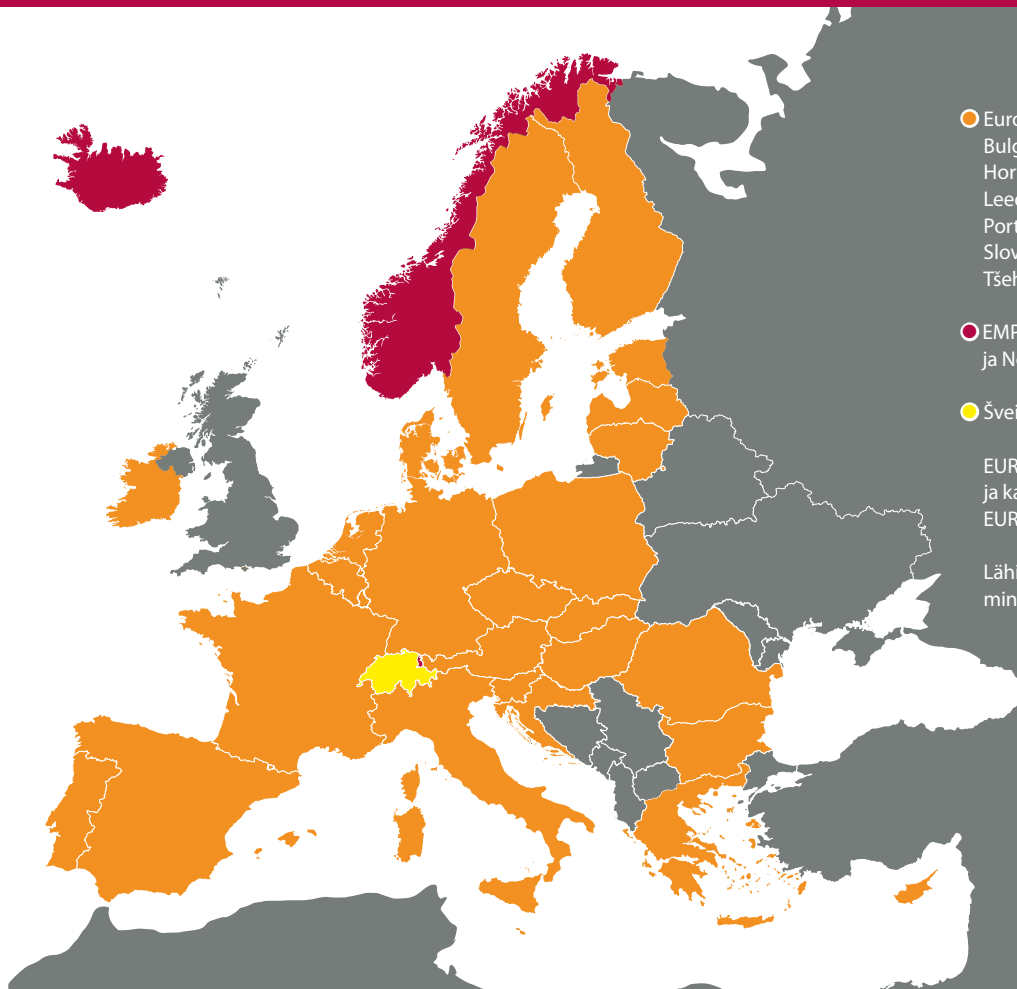
- soovitada sinu profiili põhjal huvitavaid võimalusi ja sobitada su profiili mõne teise Euroopa riigi sobiva tööandjaga;
- abistada sind tööle kandideerimisel ja edastada su CV potentsiaalsetele tööandjatele;
- anda teavet sinu sihtriigi elu- ja töötingimuste kohta;
- aidata võrsil sisse elada, andes teavet näiteks elukohavõimaluste, sotsiaalkindlustuse ja maksude ning vajadusel pereliikmete õppimisvõimaluste ja tervishoiu kohta.

NB! Pakutavad teenused võivad riikide ja EURESe partnerorganisatsioonide lõikes erineda.

Lisateave ja kohaliku EURESe nõustaja ning muude värbamisekspertide kontaktandmed on EURESe tööalase liikuvuse portaalis.

EUROOPA (VEEBIPÕHISED) TÖÖHÕIVEPÄEVAD JA MUUD ÜRITUSED

Igal aastal korraldatakse üle Euroopa sadu EURESe üritusi, mis on kõik lihtsasti ligipääsetavad ja tasuta. Neist tuntumad on Euroopa tööhõivepäevad, mis pakuvad ideaalset keskkonda võimalike tööandjatega kohapeal või veebis kohtumiseks, samuti võimalust saada kasu reaalselt toimuvatest küsimustest ja vastustest veebist ja individuaalsest videojuhendamise, tööalase liikuvuse ning eksperditeadmistest. EURES korraldab ka konverentse, seminare ja üldisi liikuvuse teabepäevi, kus EURESe nõustajad annavad asjatundlikke nõuandeid töö leidmiseks Euroopas. Lisateavet oma piirkonnas toimuvate ürituste kohta leiad EURESe tööalase liikuvuse portaali ürituste kalendrist.

● Euroopa Liidu liikmesriigid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Läti, Luksemburg, Malta, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Rootsi, Taani, Tšehhi Vabariik, Ungari

● EMP = ELi liikmeriigid + Island, Liechtenstein ja Norra.

● Šveits.

EURES on esindatud erinevates piirkondades ja ka piiriülestes piirkondades. Lisateave on EURESe portaalis.

Lähima EURES nõustaja leidmiseks mine lehele eures.europa.eu

PÕHIJAOTISED

Töötajana leiad siit teavet välismaal töötamise, vestluseks ettevalmistumise, uues riigis elamise ning Euroopa Komisjoni haridus- ja koolitusvõimaluste kohta kogu Euroopas.

1. **Mida saab EURES sinu heaks teha?** Siit võib leida kõik EURESe liikmete ja partnerite pakutavad teenused.
2. **Otsi töökohta.** Selgitab, kuidas leida tööd 31 Euroopa riigis, luua ja hallata veebipõhiseid töötajaprofile ja tellida meiliteavitusi huvitavate vabade töökohtade kohta.
3. **CV koostamine veebis.** See võimaldab luua ja hallata CV-d mitmes keeles ja tasuta ning soovi korral Europassi vormingus.
4. **Jaotis EURESe nõustajate otsing** võimaldab leida lähedal asuva EURESe nõustaja, kes aitab sobitada sind vabade töökohtadega kohalikul, piirkondlikul või riiklikul tasandil.

5. **Elamine ja töötamine** sisaldab praktilist, õiguslast ja halduslast teavet liikuvuse kohta. Euroopa tööjõuturu praeguste suundumustega saab tutvuda riigi, piirkonna ja tegevussektori kaupa.

6. **Ürituste kalender** näitab eelseisvaid huvipakkuvaid üritusi sinu piirkonnas. Jälgi Euroopa tööhõivepäevi ja muid värbamisüritusi või üldisi liikuvuse infotunde, kus osalevad EURESe nõustajad.

7. **Uudised** pakuvad uusimaid artikleid ja videoid Euroopa töökohtade ja liikuvuse kohta. Siin saab vaadata teiste EURESe teenustest kasu saanud tööandjate inspireerivaid edulugusid.

8. **Uudiskirja „EURES ja Sina“** antakse välja iga kuu ja see sisaldab teavet tööalase liikuvuse, praeguste suundumuste, eelseisvate EURESe ürituste jms kohta. Uudiskirju saab lugeda veebis või lasta saata enda e-posti aadressile.

9. **Abiteave ja kasutajatugi** annab vastused enamikule küsimustele. EURESe kasutajatugi saab vastata küsimustele ka telefoni, e-posti, vestlusrakenduse ja Skype'i kaudu.

10. **Lingid** suunavad teistele veebisaitidele, mis käsitlevad Euroopa tööjõu liikuvust, sealhulgas riiklike avalike tööhõivetalituste ja mitmesuguste väljaannete juurde, mis aitavad otsimisel.

EDASINE ARENG JA MUUD TEENUSED

Euroopa (veebipõhised) tööhõivepäevad võimaldavad tööotsijatel ja tööandjatel koguneda virtuaalselt ja tasuta, säästes aega ja raha, mis kuluks teatud kohas toimuvale üritusele reisimisele. Osalejad saavad vaadata esitlusi, esitada taotlusi vabadele töökohtadele ja kohtuda otse värbajate ja EURESe nõustajatega. Eelmiste ja tulevaste veebipõhiste tööhõivepäevade teave on veebilehel europeanjobdays.eu.

TÖÖKOHALE KANDIDEERIMINE

Oled leidnud huvitava võimaluse? Nüüd pead koostama taotluse, mis aitab sul massist eristuda! EURESe nõustaja saab sind selles aidata, aga võid ka lugeda häid nõuandeid tööalase liikuvuse portaalis.

Tavaliselt koosneb taotlus kaaskirjast ja CV-st, kuigi mõned tööandjad võivad nõuda, et täidaksid standardse avaldusvormi. Pea meeles, et see on esimene mulje, mille tööandjale jätab, seega mõtle taotlus hästi läbi.

- **Kaaskiri** Kaaskiri peaks selgitama, miks oled ametist huvitatud, miks sinu taust teeb sind selle töö jaoks sobivaks ja mida sa ettevõttele pakkuda suudaksid. Veendu, et su keelekasutus oleks selge, lihtne ja konkreetne.
- **Valmistu töövestluseks** Vestlus võib toimuda vahetult või telefonitsi. Mõlemal juhul on oluline põhjalik ettevalmistus. Võta igaks juhuks kaasa kõik vajalikud dokumendid, nagu CV ja ID-kaart.
- **Tunne ettevõtet** Kogu enne teavet ettevõtte kohta. Näita, et oled kursis

sellega, mida nad teevad ja milliseid töötajaid otsivad. Valmista ette mõned küsimused, mis näitavad sinu teadmisi ja tõendavad, et oled ette valmistunud.

- **Tunne töökohta** Töökirjeldus on parim vihje sellele, mida tööandja vestluses kuulda soovib. Kas see rõhutab meeskonnatööd, algatusoskust või paindlikkust? Näita, et vastad neile nõuetele, esitades konkreetseid näiteid ja varasemast kogemusest saadud oskusi.
- **Ole valmis ootamatusteks** Sinult võidakse küsida keerulisi või ootamatuid küsimusi. Ära satu paanikasse! Tõesta, et suudad pinge all rahulikult jääda, võttes küsimuse üle mõtlemiseks aega ja vastates rahulikult. Pole midagi, kui sa vastust ei tea. Tööandjat huvitab, kuidas oma vastuse sõnastad ja kuidas otsiksid uut teavet.

Elulookirjeldus (CV)

- Loetle esimesena kõige hiljutisemad kogemused ja kvalifikatsioonid.
- Kasuta lühikesi lauseid ja positiivset keelt.
- Tõsta esile soovitud tööle asjakohased vastutusala ja kasuta tegevusverbe.
- Veendu, et CV oleks faktipõhine, ajakohane ja täpne.
- CV pikkus peaks olema maksimaalselt kaks lehekülge.
- Lase CV üle lugeda kellelgi teisel, soovitatavalt inimesel, kes räägib taotluse keelt emakeelena.

Koduriigist lahkumine ja uude riiki saabumine võib olla heidutav kogemus. Tuleb harjuda uue halduskorraga, tutvuda uute inimestega, võib-olla õppida uut keelt. Enne lahkumist võid nõu ja teabe saamiseks võtta ühendust kohaliku EURESe nõustajaga.

Siin on EURESelt mõned nõuanded, mis muudavad protsessi sujuvamaks.

KOLIMINE

- Veendu, et kõik lahtised küsimused on lahendatud, ja tühista lepingud teenusepakkujatega.
- Kui see on vajalik, teavita kohalikku omavalitsust lahkumisest.
- Muuda oma postiaadressi ja jäta edastusaadress kõikide kirjade jaoks, mis võivad saabuda pärast sinu lahkumist.
- Võta kindlasti kaasa kõik tähtsad dokumendid, st enda ja oma pereliikmete kehtivad passid või ID-kaardid.

SAABUMINE

- **Eluase** Majutus: kasulik on enne uude riiki saabumist majutuspakkumistega tutvuda, et saada aimu piirkondadest, mis sobivad sinu eelarve ja ootustega.

- **Sotsiaalkindlustus** Kõiki uue riigi töölepinguga seotud sotsiaalkindlustushüvitiisi antakse kõigi ELi liikmesriikide, samuti Islandi, Liechtensteini, Norra ja Šveitsi kodanikele ühtmoodi. Sama kehtib lähetatud töötajate kohta, kes töötavad ühes ELi liikmesriigis, kuid saadetakse ajutiselt tööle teise liikmesriiki (vt jaotis „Poliitikavaldkonnad ja tegevus“ ec.europa.eu/social). Sotsiaaltoetused hõlmavad haigus-, rasedus- ja sünnituspuhkust, töötuskindlustust ja peretoetusi, tööõnnetustega seotud ja tööalaseid hüvitiisi ning invaliidsus- ja vanadus-pensione. Küsi enne koduriigist lahkumist oma sotsiaalkindlustusametusest kogu vajalik teave ja nõutavad ELi vormid. Tutvu ka ülaltoodud veebisaidil ELi vastastikuse sotsiaalkaitsealase infosüsteemiga (Missoc).
- **Euroopa ravikindlustuskaart (EHIC)** Seda väljastatakse tasuta kõikidele ELi/EMP riikide ja Šveitsi kodanikele. See tagab asjaomase riigi kodanikega samaväärse juurdepääsu avaliku sektori erakorralistele tervishoiuteenustele (nagu arstid, apteegid, haiglad). Siiski peaksid kohe pärast uude riiki saabumist uurima riikliku tervisekindlustuse kohta.
- **Pension** Kui saad riiklikku pensioni ühest või mitmest ELi liikmesriigist ja kolid

mõnda teise ELi riiki või Islandile, Liechtensteini, Norrasse või Šveitsi, saad seal jätkata oma riikliku pensioni saamist. Lisateave sotsiaalkindlustusõiguste kaitsmise kohta: ec.europa.eu/social-security-coordination.

- **Maksustamine** Euroopa riigid on sõlminud kahepoolset maksulepingut, et nende kodanikud ei peaks teises Euroopa riigis tasuma sama toiminguga või sissetuleku eest kahekordset maksu. Personaliseeritud nõuannete saamiseks võta ühendust oma koduriigi asjaomase ametiga.

EURES saab kõigi nende teemade kohta lisateavet anda. Külasta tööalase liikuvuse portaali jaotist „Elamine ja töötamine“ või võta ühendust kohaliku EURESe nõustajaga.

Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted (VKEd), mis moodustavad üle 99% Euroopa ettevõtetest, on Euroopa majanduse selgroog ja üha suurem arv Euroopa kodanikke kavatses asutada ettevõtte mõnes teises riigis.

Siin on mõned soovitusel, kui soovid alustada ettevõtlusega mujal Euroopas.

- **Äriplaani koostamine** Veendu, et teaksid täpselt, milline saab olema sinu ettevõtte, kui palju maksab asutamine, kui palju kulub selle jaoks aega ning mis haldustoimingud pead läbima. Ära alusta planeerimist alles uude riiki jõudes, sest seda on lihtsam teha koduriigis. Võta ühendust kohaliku kaubanduskojaga. Paljud neist pakuvad koolitusi laialdase äriplaani loomiseks.
- **Tutvu uue riigiga** Tee enne lõplikku kolimist mõned reisirid oma sihtriiki. Tutvu pangandussüsteemi, õigus- ja haldustavade ning inimeste ja kultuuriga. Kas sul on vaja keelt õppida? Sel juhul mine juba kodumaal keelekursusele, et sul kolides keeleoskus oleks olemas.
- **Küsi nõu teistelt ettevõtjatelt** Võta ühendust kellegagi, kes on asutanud

ettevõtte sinu sihtriigis. Keegi ei saa sulle anda paremat nõu kui inimene, kes on läbi teinud sama, mida sina hakkad kogema. Su kohalik EURESe nõustaja võib sind kokku viia sobiva isiku või organisatsiooniga. Võid külastada ka lehte ec.europa.eu/enterprise/initiatives/sme-week, et saada rohkem teada edukate ELi ettevõtjate kohta igas riigis.

- **Euroopa ettevõtlusvõrgustik** See aitab väikeettevõtetel kasutada avatud Euroopa turu võimalusi. Ettevõtjana võid saada rohkem teavet kõigilt 600 liikmesorganisatsioonilt ELis ja mujal. Külasta: **Enterprise Europe Network**.
- **Euroopa mikrokrediidirahastu „Progress“** See on ELi algatus, mis hõlbustab kuni 25 000 euro suuruse krediidi saamist inimestel, kes soovivad alustada või arendada väikeettevõtet. Teabeleht on võimalik alla laadida (ec.europa.eu/social).

Lisateave lähetatud töötajate töötingimuste kohta on Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Sihtasutuse (Eurofoundi) kodulehel aadressil www.eurofound.europa.eu. Võid pidada nõu ka kohaliku EURESe nõustajaga.

„Enne välismaale kolimist koosta kindel äriplan ning pakutava toote või teenuse kirjeldus, tee kindlaks sihtrühmad ja konkurentsiolekord ning tööta välja turustusstrateegia. Ära unusta ka finantsplaani – mitte üksnes ettevõtte, vaid ka oma isikliku plaani. Kui suundud välismaale, kuid kavatsed jääda pensionile oma koduriigis, pead kaaluma, milline on teises liikmesriigis kogutud pensioni väärtus sinu koduriigis.“

EURESe nõustaja, Madalmaad

„Mind kutsuti EURESe värbamiskohtumisele riikliku tööhõiveametisse Rootsisis Göteborgis. Mul oli töövestlus ettevõttega Seven Seas Group, kes otsis kruisilaevadele töötajaid. Pärast kasulikku infotundi ja järgnenud vestlust pakuti mulle paar kuud hiljem tööd Kariibi merel, kuhu soovisingi tööle minna!“

Stefan, töötõtsija Rootsist

Piiriülene tööturg on piirkond, kus ühe riigi töötajad sõidavad iga päev või iga nädal tööle naaberriiki. Selline töötamisviis on levinud kogu Euroopas: üle 600 000 inimese elab ühes ja töötab teises Euroopa riigis.

PIIRIÜLESEL TÖÖTAMISEL ON MITU EELIST:

- naaberriigi töajuturul võib olla parem olukord kui su koduriigi turul;
- pereliikmed ei pea kaasa tulema, mis tähendab, et partner ei pea töökohta vahetama ja lapsed saavad edasi õppida kodumaal;
- kodumaa ravi- ja sotsiaalkindlustus jääb harilikult kehtima, mis lihtsustab välismaal töötamist.

Muidugi kaasnevad piiriülese pendelrändega teatud probleemid, näiteks riigiti erinevad haldus- ja õigustavad. Siiski on palju teenuseid, mis aitavad pendelrändajatel neid probleeme lahendada.

PIIRIÜLESTES PIIRKONDADES AITAB EURES JÄRGMISEGA:

- viib töötajad kokku naaberriigi sobivate vabade töökohtadega;
- annab teavet kahes erinevas Euroopa riigis elamise ja töötamise kohta ning aitab õigus-, haldus- ja praktilistes küsimustes;
- jälgib mõlema riigi töajuturuga ja pakub töötajatele ajakohast teavet vabade töökohtade kohta.

EURES tegutseb rohkem kui 20 piiriüles partnerluses enam kui 13 riigis. EURESe piiriülesed partnerlused ühendavad riikidevahelise teabevahetuse ja kooskõlastamise soodustamiseks riiklikke tööhõive- ja kutseõppeteenuseid, ametiühinguid, kohalikke omavalitsusi ja muid tööhõive ja koolitusega tegelevaid asutusi.

„Anname iga päev sadadele piiriülestele töötajatele nõu sellistes küsimustes nagu „Kus pean maksma makse?“ „Kust saan taotleda lastetoetust?“ või „Kas saan kasutada tervishoiuteenuseid?“. Selline abi teeb teise riiki siirdumise piiriüleste töötajate jaoks lihtsamaks.“

EURESe nõustaja, piiriülene partnerlus Iirimaa/Põhja-Iirimaa

„Teadsin juba veidi elust Ungaris, sest olen seal õppinud, kuid EURES aitas mind üksikasjalikumate teadmistega elust kahes riigis, näiteks selgitades maksu- ja sotsiaalkindlustussüsteemide erinevusi. Teise riiki kolides ei tea, mis võib ees oodata. Igal riigil on oma eripära ja saadud nõuanded on hindamatud.“

Marcel, töötaja Saksamaalt, kes elab Ungaris ja töötab Austrias

PERSONAALNE, PROFESSIONAALNE JA IGAKÜLGNENE TEENUS

31 riigis on kokku üle 1200 EURESe nõustaja, kes on kõik Euroopa töäjõu liikuvuse eksperdid. Nad on valmis andma asjalikku nõu vastavalt su oskustele, kvalifikatsioonidele ja töösoovidele ning toetama sind igati kogu menetluse ajal. Kohaliku EURESe nõustaja kontaktandmete saamiseks külasta EURESe tööalase liikuvuse portaali.

„Euroopa tööhõivepäev on paljude töötajate jaoks esimene huvitav võimalus kohtuda tööd pakkuvate ettevõtetega ning anda neile isiklikult üle oma CV. Kasulik on ka ajutise tööhõive asutuste osalemine, samuti EURESe nõustajate kohalolek, sest nad saavad aidata tööalase liikuvuse taotluste koostamisel.“

EURESe nõustaja, Luksemburg

EUROOPA (VEEBIPÕHISED) TÖÖHÕIVEPÄEVAD

Need toimuvad mitu korda aastas üle kogu Euroopa, Norrast Küproseni ja Portugalist Rumeeniani. Need pakuvad töötajatele ideaalset võimalust EURESe nõustajate ja potentsiaalsete tööandjatega nii kohapeal kui ka veebis kohtumiseks. Osalejad saavad arutada plaane ja küsida kõike vajalikku Euroopa tööalase liikuvuse ekspertidelt kohapealsetel või veebipõhistel seminaridel, aruteludel, õpikodades ja vahetutel kohtumistel.

EURESE ERIALGATUSED

Olemas on mitmeid rahastamisvõimalusi pakkuvaid sihtotstarbelisi tööalase liikuvuse kavasid, mis toetavad 18–30-aastaseid töötajaid ja töökoha vahetajaid, kes soovivad leida tööd teistes Euroopa riikides, olenemata nende kvalifikatsioonidest, oskustest või kogemustest. See teenus toob märkimisväärset kasu ka tööandjatele, sest see avab nende ettevõtte tööjõule, keda nad ei pruugi kohalikul, piirkondlikul või riiklikul tasandil leida, ning aitab leida sobivaid kandidaate raskesti täidetavatele ametikohtadele (vt eures.europa.eu).

„Osalesin Baselis töömessil ja kohtusin Luksemburgi EURESe nõustajaga. Ta andis mulle praktilist ja kasulikku nõu, sealhulgas riigi tööturu, elamis- ja töötingimuste teavet, samuti selgitas, kuidas töökohale kandideerida ning mida teha enne välismaale siirdumist.“

Töötaja Šveitsist, kes elab ja töötab Luksemburgis

VÕTKE ELiga ÜHENDUST

Isiklikult

Kõikjal Euroopa Liidus on sadu Europe Directi keskusi. Teile lähima keskuse aadressi leiате veebist (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_et).

Telefoni teel või kirjutades

Europe Direct on teenistus, mis vastab Teie küsimustele Euroopa Liidu kohta. Teenistusega saate ühendust võtta:

- helistades tasuta numbril 00 800 6 7 8 9 10 11 (mõni operaator võib nende kõnede eest tasu võtta),
- helistades järgmisel tavanumbril: +32 22999696 või
- järgmise vormi kaudu: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_et.

ELi KÄSITLEVA TEABE LEIDMINE

Veebis

Euroopa Liitu käsitlev teave on kõigis ELi ametlikes keeltes kättesaadav Euroopa veebisaidil (european-union.europa.eu).

ELi väljaanded

Tasuta ja tasuta li ELi väljaandeid saab vaadata või tellida aadressil op.europa.eu/et/publications. Suuremas koguses tasuta väljaannete saamiseks võtke ühendust teenistusega Europe Direct või oma kohaliku dokumendikeskusega (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_et).

ELi õigus ja seonduvad dokumendid

ELi käsitleva õigusteabe, sealhulgas alates 1951. aastast kõigi ELi õigusaktide konsulteerimiseks kõigis ametlikes keeleversioonides vt EUR-Lex'i (eur-lex.europa.eu).

ELi avatud andmed

Portaal data.europa.eu võimaldab juurdepääsu ELi institutsioonide, organite ja asutuste avatud andmete kogumitele. Neid võib tasuta alla laadida ning kasutada ärilisel ja mitteärilisel eesmärgil. Portaal pakub juurdepääsu ka suurele hulgale Euroopa riikide andmekogumitele.

KAS OLED HUVITATUD TÖÖHÕIVE, SOTSIAALKÜSIMUSTE JA SOTSIAALSE KAASATUSE PEADIREKTORAADI VÄLJAANNETEST?

- Kui jah, siis saad need alla laadida või teha tasuta tellimuse veebilehel ec.europa.eu/social/publications
- Võid ka registreeruda järgmisel veebisaidil, et saada Euroopa Komisjoni tasuta Sotsiaalse Euroopa e-uudiskiri: ec.europa.eu/social/e-newsletter
- EURESe uudiskirja saad tellida veebilehelt eures.europa.eu

KÄESOLEVAS BROŠÜÜRIS NIMETATUD PÕHILISED ELI VEEBILEHED JA PROGRAMMID ON LOETLETUD ALLPOOL:

- EURESe tööalase liikuvuse portaal: eures.europa.eu
- Euroopa ettevõtlusvõrgustik: portal.enterprise-europe-network.europa.eu
- ELi ettevõtjad: ec.europa.eu/enterprise/initiatives/sme-week
- Euroopa tööhõivepäevad europeanjobdays.eu
- Küsimused ELi kohta europa.eu/europedirect
- Euroopa mikrokreediirahastu „Progress“: Laadi alla infoleht veebilehelt ec.europa.eu/social
- Euroopa kvalifikatsiooniraamistik: ec.europa.eu/eqf

- Haridusalased tugiprogrammid: ec.europa.eu/education
- Vastastikune sotsiaalkaitsealane infosüsteem: ec.europa.eu/missoc
- Lähetatud töötajad ec.europa.eu/social
- Sotsiaalkindlustusõigused: ec.europa.eu/social-security-coordination
- Teie Euroopa. Abi ja nõuanded ELi kodanikele ja nende perekondadele: europa.eu/youreurope/citizens
- Sinu esimene EURESe töökoht: ec.europa.eu/social

LIITU MEIEGA SOTSIAALMEEDIAS:

- euresjobs
- socialeurope
- EURESjob
- EURES European Employment Services

